

Abrahamsen V1.0 - CD spiller og V2.0 - Integrert forsterker

Budsjett?

Det er ikke bare klimaet som forandrer seg om dagen. Hvem hadde trodd at man måtte gå på Elkjøp for å skaffe seg en av markedets beste mellomklasse CD-spillere i 2007?

av Anders Rosness

V1.0 – CD spiller:

En stjerne er født?

Det er allerede ett år siden vi så en ny norsk CD-spiller fra Per Abrahamsens hånd. Siden har vi ventet i spenning på en spiller til test.

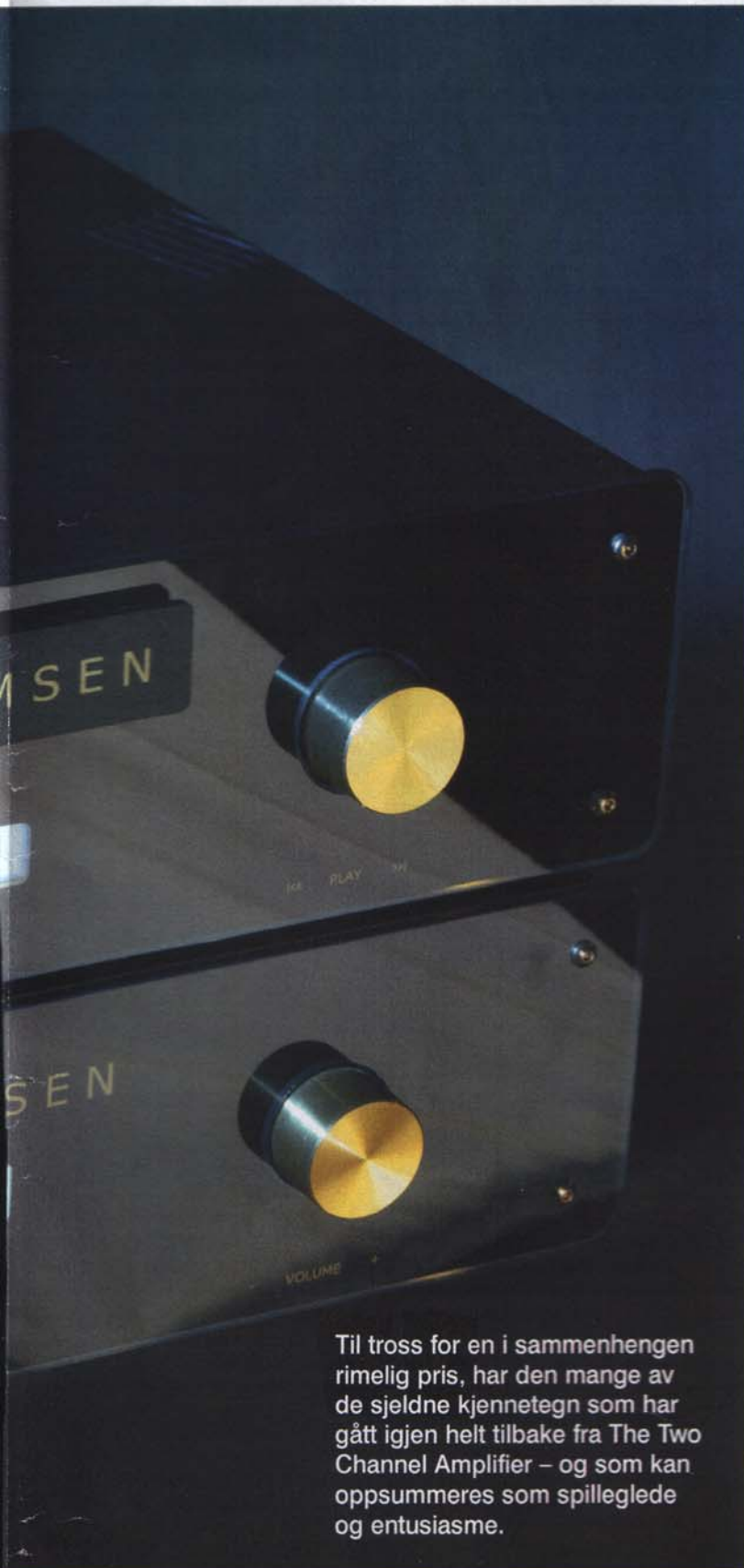
Utvalgte Elkjøp butikker har enkeltteksemplarer med betegnelsen 0-sele vært å se, men der har ikke lyttemulighetene ligget særlig godt til rette. I følge Per Abrahamsen har tiden vært brukt på å få i gang serierproduksjon i Sverige. Det skal altså være identisk med produktene som nå blir tilgjengelig i butikkene. V-serien fører umiskjennelig tankene til tidligere tiders Electrocompaniet produkter. Sort og gull, enkelt og litt rått, skikkelig utført samt en blanding av single ended og balanserte XLR utganger/inn ganger på baksiden. Ny logo og nytt navn, men neppe noen vil lure på opphavet.

V-serien står for øvrig på tre bein, istedenfor fire, og har felles (nydesignet) fjernkontroll. Drivverket er mekanisk dempet, og festet med en transportskrue (vanlig norsk vingemutter!) på undersiden. Det hele virker rimelig solid og velpropersjonert.

Tradisjonen tro følger det ikke alt for mye informasjon med om produktet. Det velger vi å tolke positivt – med små ressurser bør alle gode krefter kanaliseres til produktet, og ikke på fancy brosjyrer og infomateriell til pressen. Ett enkelt A4 ark med de grunnleggende opplysninger holder da også i første omgang. Her opplyses at V1 har full oppsampling og DAC med 24bit 196 kHz etter dagens trend, men ikke hvor drivverket kommer fra. Dette er jo CD-spillerdeler som den gode Per Abrahamsen må kjøpe "ute", og derfor ting man temmelig sikkert finner i andre spillere. Det er nok ikke her særpreget til denne spilleren ligger!

Entreprenør/ingeniør

Derimot er det lagt ned ressurser i gode fullbalanserte løsninger i analogdelen - akkurat som man forventer av opphavsmannen. Det samme gjelder komponentbruken hvor lang erfaring og konkrete lytteerfaringer selvsagt påvirker det endelige resultatet. Her er det på tide med en liten digresjon. Som antropologistudent husker jeg godt forelesninger om distinksjonen mellom ingeniør og entreprenør: ingeniøren tar utgangspunkt i teoretisk kunnskap og matematisk forståelse for innovasjon og utførelse. Entreprenøren kjennetegnes av kun praktisk forståelse og erfaring samt en begrenset tilgang til ressurser og hjelpemidler. Sistnevnte utvikler spisskompetanse på grenseoverskridende innovasjon. Prøve og feilemetoden gir nemlig ofte uforutsigbare resultater som er vanskelige, for ikke å si umulige, å forutsi eller regne seg til. Ingeniøren derimot generer planmessige og målbare, forutsigbare resultater, men står sjelden for store endringer. En slik forståelse har vært nyttig å ha i bakhodet i møter med hi-fi produsenter og produkter gjennom tre/fire tiår. Min erfaring er at de lydmessig beste produktene kommer fra miljøer hvor kombinasjonen av ingeniørkunst og entreprenørskap er balansert – miljøer som gir rom for, og stimulerer begge typer tilnærming. Dette var et av kjennetegnene ved virksomheten til Per Abrahamsen gjennom hele historien fra Grønland til Skårer. Andre steder jeg har

Til tross for en i sammenhengen rimelig pris, har den mange av de sjeldne kjennetegn som har gått igjen helt tilbake fra The Two Channel Amplifier – og som kan oppsummeres som spille glede og entusiasme.

opplevd noe av det samme, er virksomhetene til Rega Research og B&Ws Research and Development i England. Litt grovt kan man kanskje si at japanske produsenter har vært preget av det motsatte – utpreget ingeniørdrevne miljøer som bare i sjeldne tilfeller har overskredet forventningene. Et annet kjennetegn med slike miljøer er at de gjerne ledes av en sterk og fargerik og innovativ enkeltperson – en ekte entreprenør – men med peiling på musikk og gjengivelse. Her vil jeg påstå at Per Abrahamsen inngår i et særdeles godt selskap; personligheter som for eksempel Roy Gandhi (Rega), Peter Quattrup (Audio Note), John Bowers (B&W), Peter Lyngdorf og Ken Ishiwata (Marantz). Lista kunne selvfølgelig vært mye lengre, men består her av innovatører som alle har kreert usedvanlig vellydende hi-fi produkter med klare lydmessige signaturer (bokstavelig talt for noen av disse vedkommende). Jeg ble da også overlevert disse V-serie produktene med en selvsikker mine fra konstruktøren; han virket særdeles trygg på prestasjonene til denne forsterkeren og CD-spilleren.

Kjent lydsignatur

Hva er så Abrahamsen lydsignatur? Det vil de fleste lesere av Fidelity sikkert kunne gjøre noen beskrivelser av, og for å gjøre en lang historie kort: V1 er et typisk produkt fra denne mannens hånd på alle måter. Til tross for en i sammenhengen rimelig pris, har den mange av de sjeldne kjennetegn som har gått igjen helt tilbake fra The Two Channel Amplifier – og som kan oppsummeres som spilleglede og entusiasme. Med fare for å bli klisjefyllt snakker vi her om høy morofaktor – noen kaller det midt mellom rør og transistor – andre om luftighet og detaljrikdom. Jeg bruker gjerne ordet fokus. Man kommer på en måte nærmere hvert enkelt instrument, alt er litt klarere uten på noen måte å bli klinisk. Dette er nemlig ikke skrapet hi-fi gjengivelse uten sjel – det er ikke et rent ingeniørprodukt – men derimot gjengir V1 CD-plater med en liten dose ekstra liv og glød i forhold til konkurrentene i prisklassen. Man spisser automatisk ørene et ekstra hakk, og selv bakgrunnsmusikken fenger og får deg til å høre etter. Jeg kalte det engang rottefanger effekten (så vidt jeg husker i testen av Electrocompaniet ECI-3 i Audio for en del år siden), og det er nøyaktig hva jeg mener. V1 (og V2 for dens saks skyld) får føttene til å danse, og kroppen til å slappe av – ofte på et helt ubevisst nivå. Platene du har hørt får nytt liv og delvis nytt innhold – ja, du vet sikkert hva jeg mener. Dette er Abrahamsens lydsignatur, og det er bemerkelsesverdig at den så konsistent også leveres fra denne mannens nye og billige produkter.

Den er ikke feilfri – langt i fra. På frekvensfloyene må du grave dypere i lommeboka for å matche riktige high-end komponenter. Selv den rimelige Marantz SA 7001 har en dypere bass enn V1, som dog er mye mer kontrollert og aldri havner opp i trøbbel slik Marantz

kan ha tendenser til. SA7001 er altså ikke like stram og homogen, men gjør det klart at de laveste oktaver er litt tilbakeholdne hos V1. Fra øvre bass og oppover har derimot V1 en herlig klarhet og rik gjengivelse som nok er sterkt vanedannende. "Herlig" og "fabelaktig" går igjen i notatene – dette er en CD-spiller som svinger! Også pop og rock går unna – selv mindre gode opptak får akseptabelt liv. Her utklasser den for eksempel Marantz SA 7001 i AB-tester. I forhold til dyrere løsninger vil man nok også finne den øverste diskant noe tilbakeholden. Derimot skaper den en usedvanlig ro og orden i kaotiske lydbilder som ingen annen CD-spiller i prisklassen. Du får nok større og mer presise rom med en dyrere og mer påkostet CD-spiller – men slett ikke alle er like livaktige eller tonalt sammenhengende. En større sammenlikningstest må nok til for mer konkrete beskrivelser av forskjellene – men det er hevet over tvil at Abrahamsen V1 rent lyd-messig gir deg full valuta for pengene.

Konklusjon

Dessverre blir Abrahamsen V1 for dyr for budsjettpreferansen. Den hever nemlig lyden fra dette anlegget opp på et høyere nivå. Når det

er sagt vil den nok først blomstre i et anlegg som minimum innbefatter dens integrerte forsterker/makker V2 og høyttalere ala DynaBel 2S eller 2,5S – for ikke å si enda bedre. Som en CD-spiller til kr 10 000 hevder den seg svært bra – jeg kan ikke se noen umiddelbar konkurranse for mindre enn minst 50% høyere pris. Jeg håper vi får anledning til en panelsammenlikning med aktuelle konkurrenter i et senere Fidelity – redaktøren jobber med saken.

Har du en skikkelig CD-samling, men med en tilårskommen spiller, vil en investering i V1 gi deg mengder av aha opplevelser. Det har skjedd store ting på CD-fronten de siste årene, så for mange er nok tiden for oppgradering overmoden. Hvis du tviler kan du jo trøste deg med retur retten – selv om jeg er overbevist om at du ikke trenger den. Dette er et av de mest aktuelle løp og kjøp produktene entusiaster kan skaffe seg på Elkjøp om dagen!

**Abrahamsen V1.0 CD-spiller – kr. 9990.-
Distribusjon Elkjøp/Lefdal**

V2.0 - Integriert forsterker:

Ringen er sluttet

Produksjonseksemplaret er kommet, og konklusjonen er klar: Det finnes bedre forsterkere, men de koster betraktelig mye mer – og det finnes billigere forsterkere, men de kan du glemme...

Umiddelbart kan man konstantere at displayet har fått en lysere - hvit bakgrunn og er blitt mer leselig. En splitter ny fjernkontroll følger også med. På fronten står det nå Integrated Amplifier V2 istedenfor v 2.0. For øvrig er alt tilsynelatende likt. Tre gummibein, 16 kg. Tre linje-innganger pluss en balansert. Men lyden er kraftig forbedret!

Fleksibelt utrustet

Seks måneder tok det før vi fikk et produksjonseksemplar til test – rett inn døra fra serieproduksjon i Sverige. Prototypen, som bær betegnelsen Abrahamsen v 2.0, hadde jeg hentet hjemme hos Per – og den var

mest sannsynlig tryllet fram med loddebolten hjemme på kjøkkenbordet. Visst var den bra, men manglet det lille ekstra for å overbevise 100% til prisen. Abe og svenskene har virkelig brukt tiden godt!

Man kan mene hva man vil om utseendet på Per Abrahamsens V – produkter, men det er i alle fall lett å identifisere. De sorte boksene med gull/messingknapper minner meg om den eksklusive kanadiske platespilleren Oracle Delphi IV Black Gold – et produkt alle vil huske hvis de har sett det. Et typisk 90-tallsprodukt - i dagens strenge designerverden er slikt kanskje litt vel retro – men fremstår som egenartet og som tradisjonsbærer. V2 er også bedre utrustet enn de to knappene i utgangspunktet tyder på. Disse har nemlig en dobbel funksjon: de kan selvfølgelig dreies, men også trykkes inn. For forsterkeren V2 betyr det tilgang til en meny: Her kan bla. hver inngang settes til ett individuelt inngangsnivå, eller man kan velge å bruke to kanaler i ett multikanalsoppsett – hvor volumkontrollen kan koples ut. Og – heldigvis, displayet er atskillig bedre og

mer lesbart. Min sure gammelmannskommentar har kanskje gjort susen?

Abrahamsen har selvfølgelig utstyrt forsterkeren med en fullbalansert inngang med XLR - tilkopling. Volumkontrollen er ellers digitalstyrt – her er det motordrevne potensiometeret eliminert. Produsenten oppgir at kontrollen kan behandle signaler helt opp til pluss/minus 18Volt – atskillig mer enn konvensjonelt oppbygde konkurrenter som typisk ligger på pluss minus 2,5 Volt.

Den nye fjernkontrollen er lett å like, og enkel i bruk. Særlig for alle med både CD-spilleren V1.0 og forsterkeren V2.0. Begge apparatene adlyder den samme fjernkontrollen, som dermed reduserer antallet av arten i heimen. Her er kun de mest nødvendige kommandoer utlagt i et enkelt mønster – lett å forstå og intuitivt å bruke. At den fungerer best vinkelrett på fronten, er en bagatell som produsenten nå har tatt tak i og vil forbedre i produktene som kommer på markedet i disse dager. Sammenlignet med den kinesiske rivalen Xindak fungerer den norske uansett mange reiser bedre – som før beskrevet er

Et glimrende anlegg, men litt for dyrt for Fidelity sin budsjett ramme.

Xindak både dårlig fungerende og lite praktisk i vanlig bruk. Min kinesiske budsjetterferanse gjennom det siste året har en lav utsalgspris kombinert med en imponerende utrustning og fysikk. Selv ikke denne kombinasjonen holder i møte med den spilleglade norsk/svenske rockebabyen.

Abrahamsens og Otalas evangelium

Når det gjelder hi-fi skal man selvfølgelig passe seg for å bli religiøs. De som kjenner Per Abrahamsen vil neppe beskyldre ham for noe sånt, men har man litt mer enn overflattisk kjennskap til produktene hans, er det helt klart et tema som går som en rød tråd fra hans første produkter til i dag. Det ble brakt på bane allerede i de første annonsene for The Two Channel Amplifier og framsto den gang som fullstendig revolusjonerende, begrepene Rise time og Slew rate. De var grunnlaget som Per Abrahamsen (han hadde dem fra et vitenskapelig arbeid av den finske professor Matti Otala) brukte for å forklare hvordan hans 25 W forsterker kunne spille buksene av store og dyre kraftverk som leverte hundrevis av watt i 8 ohms last. Det var nemlig sinusvatt og effekt som hadde vært nøkkelordene for Otalas teorier ble kjent.

Det lærte alle som fulgte med en lekse, bokstavelig talt – for vi hørte resultatet. Den teoretiske forklaringen hadde vi fått i fysikktime på realfaglinja, i timer vi holdt på å kjede oss i hjem. Men – for første gang framsto denne lærdommen som noe mer enn teori. Helt godt vil jeg komme med en tolkning: Grunnlaget er to faktorer fra fysikken: Arbeid er lik kraft ganger vei – og – akselerasjon er en faktor av annen potens. Altså: En forsterker må ha godt med kraft for å utføre et arbeid, men i tillegg er tiden det tar å levere kraften totalt avgjørende for arbeidets kvalitet. Dette fordi veien signalet skal gå (for å danne sinussignalet) ganges med seg selv! Igjen: Forsterkerens evne til akselerasjon – eller med salige Otalas teori, forsterkerens slew rate og rise time – vil avsløre elektronikkens evne til å beskrive naturfenomener som for eksempel tordenskrall og eksplosjoner eller anslag på en skarptromme for den saks skyld. Og – den forvrengning som oppstår ved lave slew rate verdier er særdeles hörbar – den kalles for TIM eller dynamisk forvrengning og ansees som "verre" enn den statiske forvrengning som kan måles i for eksempel 4 eller 8 ohms last ved full utstyring. Konsekvensene av denne viten ble enorme – ikke minst når det gjaldt vår forståelse av sammenligninger ved målinger av elektronikkprodukter. Den innflytelsesrike tyske normen DIN 45500 avgikk i etterkant ved døden for godt, og troen på målinger generelt ble kraftig svekket. For mange ble det en oppvåkning som innebar at man innså at lyden (og virkeligheten) ikke er en objektiv, målbar og reproducerbar matematisk størrelse. Dermed var grunnlaget for en mer subjektiv forståelse og generell dogmeavlivning født – men her får vi stoppe i denne omgang.

Før vi går i gang med å beskrive lyden fra Abrahamsens V2.0, må vi fortelle litt mer konkret om hva man finner under skallet. Trafoen er på 1000VA, ladelyttene er ikke imponerende store, men istedenfor en stor, finner du flere små og raske som er parallellkoplet. Kombinasjonen stor kapasitet - "stiv" - strømforsyning og robuste utgangstransistorer gjør sitt til at forsterkeren kan levere strøm i laster helt ned til 0,5 ohm på høyttalerutgangen for sikringskretslopet griper inn. Det betyr pulser på opp til 100 Ampere! Og, siden vi snakker om slew rate: den oppgis til opp til solide 100V per mikrosekund. Jeg har ikke detaljer om endringer på elektronikken fra førsteutgaven: Effekten er uansett oppgitt til det samme: 70W i 8 ohm og (som i læreboka) det dobbelte i den halve impedans (4 ohm).

Lyden fra Abes nye baby er blitt mye strammere og et par hakk mer potent enn i førsteutgaven.

Godlyd

Til tross for min begeistring for forsterkeren v2.0 fra Abrahamsen hadde jeg noen ankepunkter. Ikke bare er disse eliminert de siste seks måneder, faktisk er at selv dens gode sider er videreutviklet. Utgangspunktet den gangen var en AB test med "den store kineser" Xindak 6950 – som til en langt lavere pris presterte en mer solid og vektig lyd (i dobbel forstand). Lyden fra Abes nye baby er blitt mye strammere og et par hakk mer potent enn i førsteutgaven. Det er så påtagelig at det nå får den muskuløse Xindak til å framstå som en anelse pløsete og treg i forhold. Også førsteutgaven v2.0 – som på mye musikk låt fortryllende, er distansert med flere lengder. De dynamiske begrensningene er mye lenger unna; den er lydmessig strammet opp, den virker "raskere" og er atskillig mer fokusert i lyden. Alle instrumenter framstår tydeligere – akkurat som man typisk opplever med high end utstyr. Fokus er faktisk ordet som gjentas flest ganger i notatene fra lyttesesjonene. Dens forgjenger var usedvanlig lyttevennlig – nå byr den på enda mer engasjement for lytteren. Det er blitt lettere å følge hvert enkelt instrument i lydbildet, selv når man snakker om gvanskelig materiale som kor og symfoniorkester. Lydbildet er ekspandert og faller heller ikke så lett sammen ved gjengivelse av store verk som forgjengeren. Den store og mektige lyden fra Xindak framstår i sammenlikning nå rett og slett for avslappet og sukkersøt, til dels med antydning til syntetisk – den kan trekke til, men tærer ut transientene samtidig som den mangler litt av vitaliteten som Abrahamsen briljerer med. Det er også mye som tyder på at kontrollen i dybbassen faktisk er bedre med 70 norske W enn 100 kinesiske. Kineseren har tendenser til å bli litt mørk og sedat for mange

musikktyper selv om den har masse dynamikk sammenliknet med det meste utenom Abrahamsen V2. Troverdigheten er rett og slett bedre. Her skylder jeg dog å gjøre noen presiseringer: Det er først med bedre makkere man vil få fullt utbytte av V2. I mitt tilfelle snakker jeg om de beste budsjettproduktene som Marantz CD-spilleren SA 7001 og dynaBel 2S. Disse er flere hakk mer detaljert og vellydende enn fordums referansene Cambridge Azur CD640 II og KEF IQ5/B&W CM1. Vi snakker om mye mer informasjon, særlig på ytterfløyene. Hvor mye mer var det V2 som avslørte – selv om lyden fra kombinasjonen i budsjetterferansen også er betydelig forbedret som det står i dag. Også overgangen fra B&W CM1 til DynaBel favoriserer en lydmessig overlegen forsterker som V2. Dette kan du lese mer om på budsjetterferansen.

Konklusjon

Da annen verdenskrig gikk mot slutten satt Adolf Hitler og hans venner sin lit til et nytt og skremmende våpen som de mente ville tvinge de allierte i kne: V1.0 og V2.0 – bombelastede raketter som de lot regne over sør-England i krigens siste fase. Jeg velger å tro at det er en tilfeldighet at Abrahamsens nye produkter nå har fått de samme betegnelsene. Uansett er dette en digresjon jeg velger å ikke ta noe lengre enn det...

Helt klart er det at denne mannen med sine produkter fremdeles ligger i forkant i utvikling av underholdningselektronikk, og at V2.0 er en integrert forsterker som lyder bedre enn alle andre jeg har hørt til under 10 000 kr. I dagens tøffe konkurransesituasjon er det fryktinngytende nok, og for alle som lurer på hva som driver oss hi-fi gjæringer kan jeg bare anbefale å ta en nærmere lytt på denne forsterkeren. Hvis du ikke da får en ekstra opplevelse fra dine favorittplater har du enten et svært bra musikkannlegg fra før, eller du kan slutte å kjøpe Fidelity. (En tredje mulighet er kanskje at du trenger noen nye favorittplater...) Uansett: Produktene fra det nye varemerket Abrahamsen kan komme til å forandre tilværelsen din for godt.

Som du kanskje skjønner består den beste budsjettilyden for øyeblikket av Marantz SA7001, V2 og Dynabel 2S. Dessverre blir totalprisen litt for høy – budsjetttet sprekker, og dermed må et kompromiss gjøres. Den siste utgaven av Abrahamsen V2 er utvilsomt verdt minst 4000 kr. mer. Du bør strekke deg langt for å få råd til den, men bare hvis partnerne i anlegget holder samme høye nivå (eller enda høyere!). Du vil ikke kunne oppnå samme lyd kvalitet for mindre penger uten å prøve deg på brukmarkedet - med all den risiko det innebærer.

Abrahamsen integrert forsterker V2.0 – pris kr 9990.-
Distribusjon: Elkjøp/Lefdal